

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2MCdo/19/2011
Identifikačné číslo spisu:	9011899962
Dátum vydania rozhodnutia:	31.01.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:9011899962.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného Ľubomíra Adamčího - AUTODOPRAVA, so sídlom v Chocholnej - Veľčice č. 356, zastúpeného JUDr. Jozefom Opetom, advokátom v Turčianskych Tepliciach, Šrobárová č. 5, proti povinnému Q. D., naposledy bývajúcim v T., o vymoženie 122,07 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 23 Er 898/2004, v konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 30. marca 2011, sp. zn. 6 CoE 49/2011 a uzneseniu Okresného súdu Trenčín z 3. decembra 2010, č.k. 23 Er 898/2004-21, takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Trenčín z 3. decembra 2010 č.k. 23 Er 898/2004-21 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 30. marca 2011 sp. zn. 6 CoE 49/2011 v časti výroku o trovách exekúcie a vec vracia v rozsahu zrušenia Okresnému súdu Trenčín na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Trenčín na návrh oprávneného v zmysle § 45 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“) vydal 5. mája 2004 poverenie na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi Ing. Ivanovi Šteinerovi na vymoženie peňažnej pohľadávky 122,07 € s príslušenstvom a trovami exekúcie proti povinnému.

Okresný súd Trenčín uznesením z 3. decembra 2010 č.k. 23 Er 898/2004-21 exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju (§ 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku); súdnemu exekútorovi trovy exekučného konania nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že z návrhu súdneho exekútora na zastavenie exekúcie zistil, že povinný zomrel a teda stratil spôsobilosť byť účastníkom konania a z uznesenia Okresného súdu Trenčín zo 16. augusta 2010 č.k. 16 D 389/2007-75 zistil, že povinný zomrel bez zanechania majetku a dedičské konanie bolo zastavené pre nemajetnosť. Z uvedeného vyvodil, že povinný nemal dedičov zodpovedných za dlhy a preto on ani jeho dedičia nemohli byť zaviazaní na zaplatenie trov exekúcie ako ani samotný oprávnený. Ten zastavenie exekúcie nezavinil, túto skutočnosť nemohol predvídať tak, ako to predpokladá § 203 ods. 1 Exekučného poriadku. Na náhradu trov exekúcie ho nezaviazal ani podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, nakoľko zo znenia tohto zákonného ustanovenia vyplýva, že je možné podľa neho postupovať len v prípade, keď dôvodom zastavenia

exekúcie je skutočnosť, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie.

Na odvolanie súdneho exekútora Krajský súd v Trenčíne uznesením z 30. marca 2011 sp. zn. 6 CoE 49/2011 uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo výroku o trovách exekúcie ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v danom prípade exekučné konanie začalo 2. apríla 2004 a povinný zomrel XX. I. XXXX., dedičské konanie bolo právoplatne zastavené 20. októbra 2010 pre nemajetnosť poručiteľa. Uviedol, že smrť povinného ako účastníka exekučného konania je objektívnou skutočnosťou, ktorú oprávnený nemohol predvídať. Poukázal na to, že sa nejedná o prípad, kedy by zastavenie exekúcie zaviniel oprávnený. Nejedná sa ani o prípad, že by exekučné konanie bolo zastavené z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, nakoľko predmetná exekúcia bola vyhlásená a zastavená podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku z dôvodu, že je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať, nakoľko povinný zomrel, stratil spôsobilosť byť účastníkom konania, nededili po ňom žiadne osoby, a teda žiadne osoby nezodpovedajú za jeho dlhy. Odvolací súd mal za to, že skutočnosť že povinný zomrel, niet po ňom dedičov, ktorí by v zmysle § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka zodpovedali do výšky nadobudnutého dedičstva za jeho dlhy, nie je dôvodom uloženia povinnosti nahradiť trovy exekúcie oprávneného. Na záver odvolací súd konštatoval, že exekútora treba podľa ustanovení Exekučného poriadku považovať za príslušníka slobodného povolania, vystupujúceho pri svojej činnosti v postavení podnikateľa, pričom ho charakterizuje sústavná činnosť vykonávaná za účelom dosiahnutia zisku a na vlastné riziko.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu v spojení s uznesením okresného súdu v časti o trovách exekúcie, podal na podnet súdneho exekútora generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie. Žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky obe uznesenia v napadnutej časti zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Poukázal na to, že súdy sa pri svojom rozhodovaní neriadili zákonnými ustanoveniami § 1, § 2, § 251 ods. 4 O.s.p., § 37 ods. 1, § 57 ods. 1, § 196 ods. 1, § 203 ods. 2 Exekučného poriadku. Poukázal na nesprávne závery súdov, ktoré exekučné konanie nesprávne zastavili v rozpore so zákonom podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku a vo veci náhrady trov exekúcie aplikovali § 203 ods. 1 Exekučného poriadku. V danom prípade úmrtie povinného samo osebe nie je dôvodom na zastavenie exekučného konania. Uviedol, že v prípade ak zosnulý povinný zanechal majetok, pokračuje sa v exekúcii s jeho dedičmi. V prípade ak majetok nezanechal, súd exekučné konanie zastaví z dôvodu, že majetok povinného nepostačuje ani na úhradu trov exekúcie. Podľa generálneho prokurátora dôvod zastavenia exekúcie uvedený súdmi je stanovený v rozpore so zákonom, nakoľko úmrtie povinného v priebehu exekučného konania nemôže byť dôvodom na vyhlásenie exekúcie za neprípustnú a ani dôvodom na zastavenie exekučného konania. Uviedol, že skutočným vecným dôvodom zastavenia exekúcie bolo, že majetok povinného, ktorý zanechal, resp. v danom prípade nezanechal, neprešiel na dedičov a tento zároveň nepostačoval ani na úhradu trov exekúcie. Povinný majetok nezanechal, preto malo byť exekučné konanie zastavené podľa § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku a pri náhrade trov konania mali súdy vychádzať z § 203 ods. 2 prvá veta Exekučného poriadku.

Oprávnený sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora nevyjadril.

Súdny exekútor v o vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedol, že s a plne stotožňuje s podaným mimoriadnym dovolaním. Poukázal na to, že prvostupňový súd ani odvolací súd nerešpektovali právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v obdobných judikovaných veciach. Žiadal zrušiť napadnuté rozhodnutia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenia v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

V konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky je dovolací súd viazaný rozsahom dovolania, ako aj uplatneným dovolacím dôvodom vrátane jeho obsahového vymedzenia (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.). Obligatórne sa zaoberá len vadami konania uvedenými v § 237 O.s.p. a inými vadami, pokiaľ tieto mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Takéto vady dovolací súd nezistil; dovolateľ uvedené vady v konaní a rozhodnutí súdov v mimoriadnom dovolaní nenamietal.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že napadnuté rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť, pri ktorej súd zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Pri posudzovaní námietok v mimoriadnom dovolaní vzal dovolací súd na zreteľ, že vykonávanie exekučnej činnosti je výkonom verejnej moci (§ 5 ods. 2 Exekučného poriadku), ďalej že za výkon exekučnej činnosti patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času (§ 196 Exekučného poriadku) a napokon, že súdom poverený exekútor má pri rozhodovaní o trovách exekúcie postavenie účastníka konania (§ 37 ods. 1 Exekučného poriadku).

Pokiaľ k zastaveniu exekúcie došlo rozhodnutím súdu z niektorého z dôvodov uvedených v ustanovení § 57 Exekučného poriadku, rozhodne súd aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie (viď § 200 ods. 2 Exekučného poriadku). Rozhodnutie súdu musí teda v týchto prípadoch okrem výroku o zastavení exekúcie obsahovať aj výrok o náhrade trov exekúcie.

Podľa § 203 ods. 2 veta prvá Exekučného poriadku ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený.

Dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa. Dedič zodpovedá do výšky nadobudnutého dedičstva za poručiťelove dlhy, ktoré na neho prešli poručiťelovou smrťou (§ 460 a § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ak poručiťel nezanechal majetok, súd konanie zastaví (§ 175h ods. 1 O.s.p.); dedičov upovedomuje o dedičskom práve len v prípade, že dedičské konanie nebolo zastavené podľa § 175h O.s.p. (§ 175i ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku exekúciu súd vyhlási za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať.

Podľa § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku exekúciu súd zastaví, ak majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie.

V danej veci povinný v priebehu konania zomrel. Povinnosti vyplývajúce z exekučných vzťahov však smrťou povinného nezanikajú (§ 37 ods. 3 Exekučného poriadku), ale prechádzajú na dedičov, ktorí sa okamihom smrti poručiteľa stávajú subjektom jeho práv a povinností a veritelia môžu od nich žiadať uspokojenie svojich pohľadávok do výšky nadobudnutého dedičstva. V tomto prípade však poručiťel žiaden majetok nezanechal a dedičské konanie bolo právoplatne zastavené podľa § 175h ods. 1 O.s.p. pre jeho nemajetnosť. Dovolací súd sa preto stotožnil so záverom generálneho prokurátora, že exekučný súd mal konanie zastaviť správne z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie (§ 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku). Prípadní dedičia nevstúpili do žiadnych povinností poručiteľa, nakoľko ten bol nemajetný a preto použitie § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku pre zastavenie exekúcie bolo nesprávne. Následne okresný súd rozhodol nesprávne aj o trovách exekúcie, ktoré je povinný znášať oprávnený aj keď zastavenie exekúcie nezavinil, pokiaľ je exekučné konanie

zastavené pre nemajetnosť povinného (§ 203 ods. 2 Exekučného poriadku). Možno preto uzavrieť, že súdy nižšieho stupňa nesprávne vyhodnotili dôvody zastavenia exekúcie a tým nesprávne rozhodli aj o trovách exekúcie. Obdobne už v o veci rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku z 30. novembra 2006, sp. zn. 2 M Cdo 1/2006 a v uznesení z 13. mája 2011, sp. zn. 7 M Cdo 5/2011. Aj občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na svojom zasadnutí dňa 13. decembra 2011 schválilo na uverejnenie v zbierke súdnych rozhodnutí rozhodnutie sp. zn. 7 M Cdo 5/2011 zo dňa 13. mája 2011 s rovnakým právnym záverom.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že generálny prokurátor Slovenskej republiky dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e ods. 1 O.s.p. v spojení § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Na základe uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnuté uznesenia a vec vrátil Okresnému súdu Trenčín na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 2, 3 O.s.p.), v ktorom bude právny názor dovolacieho súdu vyslovený v tomto rozhodnutí pre tento súd záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného ako i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.